

Søndervig den 5. juni til en ekskursion ud til kysten, og her fik man lejlighed til at se adskillige sortandeflokke tæt uden for kysten. De fløj i småflokke på mellem 10 og 50 lavt over vandet, og i løbet af måske 10 minutter var henved 200 stykker passeret forbi. Når fældningen foretages her i juli-august vil strømmen føre fjerene bort, og ved pålandsvind kan de da i store mængder kastes i land og derved fremkalde det fænomen, som så ofte giver anledning til undren.

SUMMARY: Large quantities of feathers of the Common Scoter (*Melanitta nigra*) are often found driven ashore at the sandy and barren North Sea coast of Jutland. Large flocks of immature birds summer regularly off the coast and are apart from gulls and terns the only water-birds found here in any number during the summer. Flocks number as a rule about a hundred birds and comprise both males and females. They frequent the shallow water at a distance of some two hundred metres off the coast. When moulting here in july-august the current carry away the feathers which have been shed and which subsequently may be washed ashore in mass.

MINDRE MEDDELELSER

Stor Tornskade (*Lanius excubitor* L.) som ynglefugl i Aabenraaegnen.

Under en ekskursion til Hostrup sø (ca. 7 km syd for Aabenraa) den 29. april 1944 fandtes en rede af Stor Tornskade (*Lanius excubitor*) med 5 æg. Reden var anbragt i en ca. 2 meter høj hvidtjørn, der sammen med nogle få lavere og højere træer af samme slags dannede et ensomt krat midt på det flade land. Reden var relativt dyb. Det ydre materiale bestod for størstedelens vedkommende af grove træ- og urteagtige stængler samt uld og småfjer. Indvendig var reden næsten udelukkende foret med uld (ca. 150 m fra reden græssede omkring 50 får). Æggene var hvide med grålig tone, helt oversået af lysebrune, mørkebrune og grålige pletter, der dog samlede sig tættest om den butte pol. Mål af 3 æg den 5. maj 1944:

27 × 19.5 mm

26 × 19.5 mm

25,7 × 19 mm

Den 13. maj indeholdt reden ca. 2 dage gamle unger. I redens umiddelbare nærhed fandtes 2 firben (*Lacerta vivipara*

Jacquin) spiddede på pigtråd. Et gylp indeholdt rester af skarnbasser og løbebiller. Den 17. maj fandtes gylp med rester af markmus. Den 3. juni sås de udføjne unger i redens nærhed. En markmus, spiddet på en hvidtjørn tæt ved, samt ca. 75 ben og dækvinger af skarnbasser fandtes.

1945.

Den 27. april fandtes en nybygget rede af Stor Tornskade på nøjagtig samme sted som året i forvejen. Den 9. maj indeholdt redens 2 æg, den 18. maj 5. Nyklækkede unger sås den 29. maj. Den 8. juni indeholdt redens 3 unger og et råddent æg. Hvad der er blevet af det femte æg er uvist. Den 12. juli iagttoges en Rødrygget Tornskade (*Lanius collurio*) forfølgende 2 af de udføjne unger.

1946.

I 1946 blev en rede med et æg fundet den 11. maj i en ca. 4 meter høj hvidtjørn lige ved siden af det 2 år i træk benyttede redetræ. Reden var meget vanskelig tilgængelig. Den 13. juni havde ungerne forladt redens.

De følgende år yngede Tornskaden ikke ved Hostrup Sø. I 1947 sås (13. og 17. juli) en adult Stor Tornskade i Røllum (ca. 4 km vest for Hostrup Sø). I 1948 iagttoges fuglen slet ikke. Derimod sås den 29. juli 1949 en gammel Stor Tornskade ved det gamle redested ved Hostrup Sø. Fuglen sås ikke de nærmest følgende dage. Trods ihærdig eftersøgning fandtes ingen rede.

JES P. ASMUSSEN.

Sule (*Morus bassanus* L.) og Mallebuk (*Fulmarus glacialis* L.) ved Aabenraa.

Den 28. juli i år (1949) blev en Sule (*Morus bassanus*) fanget i Aabenraa by. Fuglen var styrtet ned på gaden efter at være fløjet imod en telefonmast.

Få dage senere (den 1. august) fangedes en Mallebuk (*Fulmarus glacialis*) på landevejen uden for Røde Kro. Fuglens næb var let beskadiget. Efter nogle dages omhyggelig pleje syntes fuglen dog at være i relativ god stand og tog ret villigt føde til sig.

JES P. ASMUSSEN.

Overvintrende ænder ved Gaunø.

23. 1. 1949 iagttog jeg 100 Krikænder (*Anas crecca*) samlet ved østsiden af Gaunø. Samme dag så jeg desuden 1000 Pibeænder (*A. penelope*) iblandet 100 Spidsænder (*A. acuta*) på de lavvandede fjordstrækninger ud for Vejløgård, navnlig på "Hestevåd".

BØRGE PALM.

Ederfugle (*Somateria mollissima* (L.)) på tidligt "fældningstræk".

Direkte iagttagelser af Ederfugle-hannernes "fældningstræk" eller "sommertræk" er ikke omtalt nogetsteds i den danske litteratur. RUDEBECK skriver imidlertid i "Förteckning över Sveriges Fåglar" p. 58: "Hanarna utföra i slutet av juni och i juli ruggningsflyttning S-SV inom Östersjön till Danmark" (jævnfør SVÄRDSON, "Vår Fågelvärld" 1943, p. 114); og en væsentlig del af dette træk må ifølge BEHREND'S formodes at forsætte tværs over det sydlige Sønderjylland mod Vadehavet. Om sine Ederfugle-iagttagelser ved Jordsand i årene 1930—32 beretter ARTHUR CHRISTIANSEN i D.O.F.T. 38, p. 142: "Deres antal i Vadehavet stiger stærkt mod slutningen af juni, indtil det i midten af juli ikke skal tælles i tusinder, men i titusinder — — —".

Den hidtil tidligste danske iagttagelse af direkte "fældningstræk" er sikkert følgende: 7. 6. 1949 iagttog undertegnede 40 Ederfugle-hanner i flok på træk mod VSV over Tinglev Mose kl. 21¹⁵. Trækket foregik i målbevidst og retliniet flugt i ca. 50 m højde. — Tinglev Mose ligger ca. 15 km fra Aabenraa og Flensborg Fjorde og ca. 40 km fra Vadehavet. Solnedgang 7. 6. 1949: kl. 21.

O. BEHREND'S. BØRGE PALM.

Summary: *An early observation on Eiders (Somateria mollissima) as moult-visitors.*

On 7. June 1949 a flock of Eiders—40 males—was seen on "summer-passage" over Tinglev, 15 km inland in South Jutland. The direction of the migration was WSW, i. e. against the southwestern coast of Jutland, where it has been stated, that Eiders will gather in tens of thousands, especially in July, in order to undertake their moult (D.O.F.T. 38, 1944, p. 142).

Turteldue (*Streptopelia turtur* (L.)) ved Henne.

Da jeg den 23. maj 1950 sammen med kroejer H. BECK THOMSEN, Kirkeby Kro, i bil kom kørende forbi granplantagen ved Henne Møllegård, fløj der en fugl op fra vejen og forsvandt ind over granerne. Trods gennemsøgning af plantagen så vi den ikke mere. Vi var begge to straks klar over, at det var en Turteldue (*Streptopelia turtur*). Fuglens ringe størrelse, den lyse farve, den hvide kant langs halefjerens spidser og den karakteristiske dueflugt gjorde den øjeblikkelig kendelig.

S. R. RASMUSSEN.

Sortrygget Vipstjert (*Motacilla alba yarrellii* Gould) iagttaget på Møen.

På en ekskursion til Ulvshale den 16. 4. 1950, hvori møenske og sjællandske ornithologer deltog, sås på græsengen omkring rørmosen "Vedelen", blandt en flok på 30—40 Hvide Vipstjarter, også en Sortrygget Vipstjert (*Motacilla alba yarrellii*). Belysningen var udmærket og fuglene lod sig iagttage i længere tid på ganske nært hold. Blandt de talrige andre iagttagelser på turen kan lige nævnes Dværgterne (*Sterna albifrons*) (tidlig ankomst), Pibesvaner (*Cygnus bewickii*) og en trækkende Fiskeørn (*Pandion haliaetus*).

K. LINNET.

Grønlandsfalk (*Falco rusticolus candicans* Gm.), iagttaget i Danmark.

11. januar 1950 meddelte min broder, driftsbestyrer KNUD LØPPENTHIN, at han ved middagstid samme dag havde set en fugl, han mente var en grønlandsfalk, passere fra nord til syd over imprægneringsanstalten ved Egelund i Gribskov. Fuglen var vel $\frac{1}{2}$ minut om at flyve over den pågældende åbne plads i skoven, og da den var nærmest ved iagttageren bedømte denne afstanden til ca. 30 m; i dette øjeblik drejede falken hovedet og så nedad. Hovedet var hvidt med mørke striber ved øjnene og måske nogle småpletter på oversiden. På hele undersiden var falken rent hvid. Svingfjerens spidser var mørke. Fuglen var på størrelse med en hønsehøg. Flugten mindede ganske om vandrefalkens.

Der er næppe tvivl om, at omtalte fugl har været en hvid

jagtfalk, hvis hjemsted er det nordlige og østlige Grønland. Så vidt vides er denne form aldrig skudt i Danmark; men fra vore nabolande kendes en del fund. I Sverige er den med sikkerhed truffet i Uppland 9. oktober 1899 (Förteckning över Sveriges fåglar, 1949, p. 44). Fra Sydnorge er en næsten ndfarvet ♂ meldt fra Mandal 20. marts 1890 og en ungfugl fra Hallingdal 14. oktober 1908 (H. L. LØVENSKIOLD: Håndbok over Norges fuglar, hft. 3, 1948, p. 413). Ifølge HILDEBRANDT (Handbuch der deutschen Vogelkunde, 2, 1938, p. 149—50), der dog omtaler islandske og grønlandske jagtfalke under eet, er en ♀ kendt fra øen Poel ved Mecklenburgs kyst 12. januar 1908, ♀ juv. fra Hollenstedt ved Harburg 12. oktober 1905, ♂ ad. fra Kielerfjorden 12. februar 1908, ♂ ad. fra Sild 19. januar 1909 og ♂ ad. fra Juist 17. marts 1890. Fra Holland nævnes 1 fund, ♂ juv. 7. december 1909 (De nederlandsche vogels, 2, 1941, p. 412). Fra de Britiske Øer (Handbook of British Birds, 2, 1945, p. 8) omtales Grønlandsfalken som ustadig vinter- og forårsgæst, navnlig fra Irlands nord- og vestkyst og fra de skotske øer; men også sydligere egne af Storbritanien får nu og da besøg af lyse jagtfalke.

BERNT LØPPENTHIN.

Piroler (*Oriolus oriolus* (L.)) ved Køge.

Den 10. 4. 1949 sås et par Piroler (*Oriolus oriolus*) i Kra-geskoven, nær åshøjvejen, ved Køge. Dette er ret tidligt på året, da de først ankommer omkring 1. maj. De legede et øjeblik i luften, dalede derefter ned i noget kratskov i nærheden af en granplantning med to m. høje graner. Den 27. 7. 1949 sås igen et par Piroler i nærheden af før omtalte sted. De er ikke iagttaget som ynglefugle.

JØRGEN W. HANSEN.

Iagttagelser af Rødben (*Tringa totanus* (L.)) i efteråret og vinteren 1949—50.

Hele august og det meste af september måned i 1949 traf min kone og jeg Rødben (*Tringa totanus*) ved Klintebjærg, Odense fjord. Så sent som den 17. september så vi 6 og den 24. september 2 fugle.

Ved et besøg ved Gyldenstens strandenge øst for Bogense

d. 2. oktober traf vi igen Rødben, og den 30. oktober sammensteds havde vi lejlighed til at betragte en enlig Rødben, som fouragerede ved et af vandhullerne. Da vi jagede den op, fløj den naturligt, og vi nærer ingen tvivl om, at fuglen var rask.

Den 13. novbr. så vi sammen med hr. vægter LINDHARD HANSEN 2 Rødben ved Oreby på Lolland.

På en tur den 22. januar 1950 sammen med litograf CARL AAGE TINGGAARD så vi ved Klintebjærg 18 Rødben, som fouragerede sammen med 3 Alm. Ryler (*Calidris alpina* (L.)). Da vi havde betragtet fuglene i ca. 10 min., lettede Rødbene og fløj bort i østlig retning, medens Rylerne forblev på stedet.

O. BRANDT ANDERSEN.

Ved Saxkjøbing fjord og kysten øst herfor færdes jeg meget jævnlgt for at se efter fugle. Her er flere gode ynglelokaliteter for Rødben.

I 1949 sås den 7. august mange klirer af forskellige arter, men kun en Rødben, og det var sidste gang jeg så Rødben på dette sted før den 13. november, da jeg så 2 (sammen med E. og O. BRANDT ANDERSEN). Den 23. november så jeg atter 2 (denne gang sammen med KORSGAARD HANSEN). Den 30. november så jeg 5 og den 30. december atter 5 Rødben. Den 19. januar 1950 så jeg 11 Rødben; farvandet var da allerede begyndt at fryse til og snart efter lukkede isen helt til og fordrev Rødbenene. Jeg har ikke tidligere bemærket Rødben her ved vintertid, skønt jeg har iagttaget fuglelivet siden 1925.

I efteråret 1949 så jeg den 21. august 7 Rødben ved Gedsær, og den 3. september ca. 50 ved Lungholm (sammen med H. KROG og STEN MØLLER).

Endelig så jeg den 22. januar 1950 2 rødben ved inddæmningen på Amager (sammen med SCHULTZ og FRÖLICH).

LINDHARD HANSEN.
